

Odpadek.
Surovina.
Ne odvrzi,
RECIKLIRAJ!

**PRAVILNO
RAVNANJE
Z ODPADKI**
Velenje, 2015

Avtorji besedila: Alenka Centrih Ocepek, dr. Patricija Halilović,
Mirjam Britovšek, Alenka Košir

Jezikovni pregled: Petra Cerjak

Fotografije: arhiv Mestne občine Velenje,
arhiv Centra ponovne uporabe Velenje,
arhiv PUP-Saubermacher d. o. o.,
Mateja Klinc, Pixabay

Oblikovanje brošure: Šolski center Velenje

Tisk brošure: Eurograf d. o. o.

Naklada: 40.000

Cena: 0 EUR

Velenje, december 2015

Izdala Mestna občina Velenje v okviru projekta IMBY. Projekt se izvaja v okviru OP SI-HR 2007-2013. Projekt delno financira Evropska unija, Evropski sklad za regionalni razvoj ter Služba vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

Za vsebino tega dokumenta je odgovorna izključno Mestna občina Velenje in zanjo v nobenem primeru ne velja, da odraža stališče Evropske unije.

© Avtorske pravice pridržane.

Publikacija se ne sme reproducirati brez pisnega dovoljenja avtorja.

VSEBINA

Zbirna centra Velenje 1 in Velenje 2	6
Gradbeni odpadki	8
Nevarni odpadki	9
Zbiranje oblačil in tekstila	10
Zabojnik za odpadno električno in elektronsko opremo	11
Zabojniki za gospodinjstva	12
Mešani komunalni odpadki	12
Zabojnik za kovinsko, plastično embalažo in tetrapake	13
Zbiralnice	14
Zabojnik za papir in kartonsko embalažo	14
Zabojnik za stekleno embalažo	14
Biorazgradljivi kuhinjski in vrtni odpadki	15
Nasveti za pravilno kompostiranje	16
Odvoz kosovnih odpadkov	17
Center ponovne uporabe Velenje	18
Projekt IMBY	21
SMS-obveščanje o terminih odvozov odpadkov	23

Zmanjšaj količino, ponovno uporabi, recikliraj, odstrani s pomočjo termične obdelave in na koncu čim manj odloži!

Sistem zbiranja in obdelave komunalnih odpadkov, odlaganje ostankov predelave in odstranjevanje komunalnih odpadkov je odgovornost v pristojnosti posameznih občin. Zbiranje in prevoz odpadkov v mestni občini Velenje od leta 2009 vrši koncesionar, PUP-Saubermaier, d. o. o., ki ločeno zbrane frakcije oddaja embalažnim družbam oziroma družbi za prevzem odpadne električne in elektronske opreme na prevzemnem mestu v Velenju ter drugim prevzemnikom posameznih frakcij (npr. nevarne odpadke). Že leta 2010 smo del zbranih odpadkov pričeli voziti v Celje. Predobdelavo odpadkov pred odlaganjem, in sicer mešanih komunalnih odpadkov v MBO (mehansko-biološki obdelavi) in ločeno zbranih bioloških odpadkov v kompostarni, vrši drugi koncesionar, tj. podjetje Simbio, d. o. o. Slednji upravlja regijski center za ravnanje z odpadki RCERO Celje, ki je tudi edini center v Sloveniji, ki ustreza predpisom za ravnanje s komunalnimi odpadki. K izgradnji centra smo v MOV pristopili z odločitvijo mestnega sveta o pristopu k sofinanciranju in podpisom medobčinske pogodbe v letu 2003.

Z načrtnim osveščanjem prebivalcev, od najmlajših v vrtcih, šolah, z aktivnostmi po krajevnih skupnostih in mestnih četrtih, z uvedbo novega tehničnega pravilnika, intenzivnejšim odvozom ločenih frakcij iz zbiralnic, namestitvijo novih posod smo že do leta 2011 uspeli bistveno zmanjšati količino odloženih odpadkov. Takrat smo po poročanju MOP dosegli najnižji % odloženih odpadkov v Sloveniji, to je 20 %. Tako smo se zavarovali pred velikimi podražitvami za ravnanje z odpadki.

Pomemben strošek predstavlja tudi transport odpadkov. Zakon o varstvu okolja namreč uveljavlja načelo »povzročitelj plača«. Z doslednim ločenim zbiranjem smo dosegli, da lahko del odpadkov oddajamo iz snovnega toka prej, kar pomeni, da imamo občani MOV nižje stroške, kot bi jih imeli, če bi vse količine vozili kot mešane komune odpadke na predobdelavo v MBO. Na takšen način tudi dosledno upoštevamo predpisano piramidno hierarhijo ravnanja z odpadki, ki pravi: zmanjšaj količino, ponovno uporabi, recikliraj, odstrani s pomočjo termične obdelave in na koncu čim manj odloži. To je naložba v našo prihodnost.

Zaradi vztrajnega naraščanja količine odpadkov je potrebnega veliko znanja že od zbiranja dalje, saj so odpadki lahko ob ustrezno zbranih količinah tudi pomemben vir surovin. Evropske

trajnostne politike so namreč vse bolj odprte za trajnostni krožni tok gospodarstva, kjer se načrtovanje količin odpadka začne že pri načrtovanju izdelka, gre za t. i. »cradle 2 cradle« filozofijo, ki jo morajo upoštevati podjetja.

Mestna občina Velenje s partnerji izvaja projekt In My Back Yard (IMBY), v sklopu OP Slovenija Hrvaška 2007–2013. Splošna cilja projekta sta izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev ter varstvo narave in okolja. Najpomembnejši temelj za trajnostni razvoj občine kot okolja je trajnostni sistem ravnanja z odpadki, naravnih virov in energije. Rezultat tega projekta je med drugim nadgradnja že obstoječega Centra ponovne uporabe Velenje, ki je v dobrih dveh letih delovanja že pokazal številne merljive pozitivne učinke, kot so zmanjšanje količin odpadkov in števila divjih odlagališč, ponovna uporaba izdelkov in izboljšanje socialnega in ekonomskega statusa občanov. Kupili smo tudi električno delovno vozilo za zbiranje in prevoz predmetov iz gospodinjstev.

Časi, ko smo smeti metali na smetišča, so preteklost. Za nami je dolgotrajen proces osveščanja in ozaveščanja. Veliko smo storili tudi z očiščevalnimi akcijami, ko smo pospravili kar nekaj divjih odlagališč. Težavo predstavljajo še gradbeni odpadki, saj marsikdo misli, da ne škodujejo okolju, žal pa to ne drži. Vsako leto dobijo vsa gospodinjstva v mestni občini Velenje izčrpne informacije tudi z letno brošuro koncesionarja, v kateri so zbrani vsi pomembni podatki o ločevanju odpadkov. Tudi pred petimi leti, ko smo v Velenju uvedli sistem ločenega zbiranja odpadkov, so vsa gospodinjstva prejela brušuro Pravilno ravnanje z odpadki z navodili in nasveti za pravilno ločevanje odpadkov. Izdali smo tudi Abecednik odpadkov. Obe brušuri sta objavljeni na naši spletni strani www.velenje.si. Po skoraj dopolnjenem petletnem obdobju lahko z gotovostjo trdim, da smo ogromno že postorili. Ker pa spati na lovorikah ni dobro, moramo s skupnimi moči ohraniti lepo Velenje tudi za prihodnje generacije.

Vse dobro!

Bojan Kontič,
župan Mestne občine Velenje

ZBIRNA CENTRA Velenje 1 in Velenje 2

Odlaganje odpadkov v Zbirnem centru Velenje 1

- 1 - Pred zapornico pokažite uslužbencu zbirnega centra položnico PUP Saubermacher-ja in osebni dokument; za lastno zaščito lahko prevzamete odsevni brezrokavnik, rokavice in zaščitna očala (zaščitna sredstva vrnete ob zaključku oddaje odpadkov);
- 2 - po dvigu zapornice zapeljite z vozilom na tehniko in počakajte, da se na semaforju spredaj levo prižge zelena luč;
- 3 - z vozilom zapeljite s tehnice do zabojnikov za razvrščanje odpadkov;
- 4 - ko odpadke odložite, ponovno zapeljite na tehniko in počakajte na zeleno luč;
- 5 - po dvigu zapornice lahko zapustite zbirni center.

Delovni čas zbirnega centra VELENJE 1

Delovni čas zbirnega centra VELENJE 1 (prekladalna postaja ob Škalskem jezeru):

Od **NOVEMBRA** do **FEBRUARJA**: ponedeljek, sredo, petek od 7. do 15. ure; torek, četrtek od 7. do 17. ure; v soboto od 8. do 13. ure; ob nedeljah in praznikih zaprto.

Od **MARCA** do **OKTOBRA**: od ponedeljka do petka od 7. do 18. ure; v soboto od 8. do 13. ure; ob nedeljah in praznikih zaprto. Dan pred praznikom je ZC Velenje 1 odprto do 15. ure.

Delovni čas zbirnega centra VELENJE 2

Delovni čas zbirnega centra VELENJE 2 (bivše skladišče gradbenega materiala):

Vsako **soboto od 8. do 10. ure**, na prazničen dan zaprto.

V zbirnem centru VELENJE 1 lahko oddate:

- ✓ papir in lepenko vseh vrst in velikosti, vključno z odpadno embalažo iz papirja in lepenke;
- ✓ steklo vseh vrst in velikosti, vključno z odpadno embalažo iz stekla;
- ✓ plastiko, vključno z odpadno embalažo iz plastike ali sestavljenih materialov;
- ✓ odpadke iz kovin, vključno z odpadno embalažo iz kovin;
- ✓ embalažo, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je onesnažena (prazne tlačne posode, kovinska embalaža, ki vsebuje nevaren porozni ovoj); les, vključno z odpadno embalažo iz lesa;
- ✓ biorazgradljive odpadke;
- ✓ oblačila in druge vrste tekstila;
- ✓ nevarne odpadke (kozmetika, dezodoranti, jedilno olje, maščobe, topila, kisline, baze, fotokemikalije, pesticidi, biocidi, fluorescentne cevi in drugi odpadki, ki vsebujejo živo srebro, barvila, črnila, lepila in smole, detergenti);
- ✓ infekcijski material (ampule, injekcijske igle ...) za domačo uporabo;
- ✓ baterije in akumulatorje;
- ✓ električno in elektronsko opremo (TV sprejemniki, radijski sprejemniki, osebni računalniki, tiskalniki, druga elektronska oprema);
- ✓ kosovne odpadke (pohištvo, vzmetnice, luči ...);
- ✓ belo tehniko (štedilniki, hladilniki, zamrzovalniki), toplotne črpalke, klimatske naprave za uporabo v gospodinjstvih;
- ✓ odpadno motorno olje;
- ✓ les, ki vsebuje nevarne snovi;
- ✓ pnevmatike za osebna vozila;
- ✓ preostanek odpadkov.

V zbirnem centru VELENJE 2 lahko oddate:

- ✓ hladilnike, štedilnike;
- ✓ odpadno električno in elektronsko opremo;

Ločeno zbiranje in odlaganje odpadkov v Zbirnem centru Velenje 1

V zbirnem centru Velenje 2 lahko oddate le določene vrste odpadkov.

V zbirnem centru
Velenje 2 se lahko
oddajo le določene
vrste odpadkov.

- ✓ odpadna plastika (hoboki, plastične igrače, stoli, mize ...);
- ✓ akumulatorji in baterije;
- ✓ steklo in steklena embalaža;
- ✓ oblačila in drug tekstil;
- ✓ kosovni odpadki;
- ✓ les, kovine;
- ✓ kovinska embalaža;
- ✓ plastična embalaža;
- ✓ kartonska embalaža.

OPOZORILO

**OPOZORILO: Občan je dolžan sam ločiti
odpadke v za to namenjene zabojnike.**

GRADBENI ODPADKI

Ob oddaji gradbenih odpadkov je potrebno podpisati tehtalni list. Gradbene odpadke je potrebno ločeno pripraviti za tehtanje, v nasprotnem se zaračunajo kot mešanica gradbenega odpadka. Za ravnanje z gradbenimi odpadki na gradbišču je v celoti odgovoren investitor, to je občan ali pravna oseba. Ne glede na to pa lahko investitor za celotno gradbišče pooblasti enega od izvajalcev del, da v njegovem imenu oddaja gradbene odpadke zbiralcu gradbenih odpadkov ali obdelovalcu in ob oddaji vsake pošiljke odpadkov izpolni evidenčni list, določen s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki. Ob vsaki oddaji odpadkov se podpiše in žigosa tudi tehtalni list. Vsaka oddaja gradbenih odpadkov je plačljiva po ceniku.

**Gradbeni material,
ki vsebuje azbest, je
zaveden kot nevarni
odpadek.**

Gradbeni material, ki vsebuje azbest, je zaveden pod klasifikacijsko št. **17 06 05*** kot nevaren odpadek, zato ga je potrebno ob oddaji primerno pripraviti na palete in oviti s folijo. Za ravnanje in menjava azbestne kritine so pooblaščenca določena podjetja. **Njihov seznam je objavljen na spletni strani:** <http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/odpadki/podatki/>.

Seznam gradbenih odpadkov:

17 01 07 mešanica betona, opek, ploščic in keramike

17 06 05* gradbeni material, ki vsebuje azbest

17 09 04 mešanica gradbenega materiala (folija, steklena volna, onesnažen stiropor)

Seznam gradbenih odpadkov

OPOZORILO: Za oddajo odpadkov v kateremkoli zbirnem centru je potrebno predložiti položnico PUP Saubermacherja in osebni dokument!

OPOZORILO

NEVARNI ODPADKI

Nevarni odpadki vsebujejo večje koncentracije okolju škodljivih in za zdravje ljudi nevarnih snovi, zato jih nikoli ne smemo odlagati skupaj s komunalnimi odpadki. Prepovedano jih je odlagati v zabojnike za druge vrste odpadkov, na odlagališča nenevarnih odpadkov in v naravo! Nevarne odpadke je prepovedano zlivati v odtok in kanalizacijo! Nevarne odpadke je potrebno odstraniti tako, da preprečimo njihov škodljiv vpliv na okolje in ljudi. Večino ločeno zbranih nevarnih odpadkov uničijo v sežigalnicah, ki so urejene tako, da povzročajo kar najmanj škodljivih vplivov na okolje. Posebno pozorno je treba ravnati z vsebino in embalažo vnetljivih, dražilnih, strupenih, zdravju škodljivih in/ali jedkih snovi, ki so uvrščene med nevarne snovi in se lahko prepoznajo po oznakah na embalaži. Nevarne snovi, ki jih ne potrebujete več, vedno pustite v originalni embalaži in stran od otroških rok. Oddate jih lahko v času akcije zbiranja nevarnih odpadkov ali v zbirni center Velenje 1.

Kaj sodi med nevarne odpadke?

- ✓ Ostanki jedilnega olja in maščob ter z njimi onesnažena embalaža;
- ✓ druga olja in maščobe ter z njimi onesnažena embalaža;
- ✓ barve, črnila, lepila in umetne smole; organska in halogena topila;

Seznam nevarnih odpadkov

Seznam nevarnih odpadkov

- ✓ kisline in baze;
- ✓ fotokemikalije;
- ✓ pesticidi in biocidi ter fungicidi;
- ✓ čistila in pralna sredstva ter embalaža, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je onesnažena z nevarnimi snovmi;
- ✓ kozmetična sredstva (dezodoranti, kreme, ličila ...);
- ✓ zdravila;
- ✓ baterije in akumulatorji;
- ✓ žarnice, fluorescentne cevi in drugi odpadki, ki vsebujejo živo srebro;
- ✓ les, ki vsebuje nevarne snovi;
- ✓ oprema, ki vsebuje klorfluorovodikooljljike (hladilniki, zamrzovalniki, toplotne črpalke, klimatske naprave ...);
- ✓ elektronska oprema (računalniki, tiskalniki, kartuše, radijski sprejemniki, TV sprejemniki ...).

ZBIRANJE OBLAČIL IN TEKSTILA

Zbiranje oblačil in tekstila

Zavrženi tekstilni materiali oziroma oblačila se porabijo na naslednje načine:

- 60 % se jih uporabi za ponovno uporabo, to pomeni, da jih uporabljajo ljudje, ki si novih ne morejo privoščiti,
- 15 % se jih uporabi kot krpe za brisanje,
- 15 % se jih uporabi v tekstilni, papirni in avtomobilski industriji (odlagalne police, predpražniki...) ter
- 10 % je odpadkov in končajo na odlagališčih oziroma se jih sežge.

Lokacije zabojujnikov

LOKACIJE ZABOJNIKOV:

KARDELJEV TRG 9, 11
ZIDANŠKOVA CESTA 6
KRAIGHERJEVA 8

PREŠERNOVA 8 (ob Vili Mojca)
ŠALEK 82
GORIŠKA CESTA 39

OPOZORILO: Pred oddajo v zabojnike pomislite, ali bi lahko oblačila podarili socialno ogroženim posameznikom in družinam.

OPOZORILO

Kaj oddamo v zabojnik?

- ✓ Moška, ženska in otroška oblačila (oblačila za prosti čas, večerna oblačila, poletna oblačila, zimska oblačila, dnevna oblačila, nosečniška oblačila ...);
- ✓ hišne tekstilije (rjuhe, odeje, brisače, prti, posteljnina ...);
- ✓ spodnje perilo;
- ✓ torbice, kape, šale, rokavice;
- ✓ pokrivala;
- ✓ pasove;
- ✓ čevlje v parih.

Kaj vse oddamo v zabojnik?

ZABOJNIK ZA ODPADNO ELEKTRIČNO IN ELEKTRONSKO OPREMO

PUP Saubermacher je v Velenju postavil prva zbiralnika za zbiranje manjših odpadnih električnih in elektronskih odpadkov (v nadaljevanju e-odpadkov) in odpadnih baterij v Sloveniji.

Zabojnika sta postavljena v zbiralnici na **Kersnikovi 1** in na **Kardeljevem trgu 9, 11 v Velenju**.

In kaj vse lahko oddamo v zabojnik?

- ✓ Sesalnike, likalnike, opekače, budilke, tehtnice, fene, brivske aparate;
- ✓ tablice, prenosne računalnike, kalkulatorje, telefone, mobilne telefone;
- ✓ manjše radijske sprejemnike, videokamere, manjše glasbene instrumente;
- ✓ električno orodje;
- ✓ igrače, opremo za prosti čas in šport;
- ✓ baterije.

In kaj vse lahko oddamo v zabojnik?

ZABOJNIKI ZA

MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI

Mešane komunalne odpadke odpeljemo v regijski center za ravnanje z odpadki v Celje, kjer jih predelajo in odlagajo. Na odlagališču odložijo približno 35 % pripeljanih odpadkov. Ob zabojnikih za mešane komunalne odpadke ni dovoljeno postavljati dodatnih vrečk. Poleg tega mora biti zabojnik zaprt s pokrovom. V primeru, da opazate, da imate občasno večje količine mešanih komunalnih odpadkov, je potrebno dokupiti vrečke z logotipom PUP-Saubermacher, in sicer na upravi podjetja. V primeru, da se vam to dogaja redno, je potrebno na upravi podjetja naročiti večji zabojnik.

Kaj sodi v črn zabojnik?

V črn zabojnik sodijo:

- ✓ plastificiran papir;
- ✓ plenice;
- ✓ ohlajen pepel;
- ✓ cigaretni ogorki;
- ✓ tkanine, usnje, izrabljena obuvala;
- ✓ šiviljski odpadki;
- ✓ iztrebki malih živali;
- ✓ meso in kosti;
- ✓ papirnate serviete, brisače in robčki za enkratno uporabo (lahko se tudi kompostirajo!);
- ✓ pluta, guma;
- ✓ keramika, porcelan;
- ✓ pometene smeti-pometki;
- ✓ napolnjene vrečke sesalnikov;
- ✓ kasete, filmi, fotografije;
- ✓ manjše količine stiropora;
- ✓ zamaščene folije;
- ✓ onesnažena embalaža, ki se ne da očistiti.

Zabojnik
s črnim
pokrovom

GOSPODINJSTVA

ZABOJNIK ZA KOVINSKO, PLASTIČNO EMBALAŽO IN TETRAPAKE

Ob oddaji embalaže je pomembno, da se zavedamo, da gre vsa embalaža na sortiranje, razvrščanje, ki poteka ročno. Vsaka nepravilno oddana embalaža povzroča smrad in nepotrebno dodatno delo. Zavedajmo se, da le čisto embalažo lahko ponovno uporabimo in tako varujemo osnovne vire.

POMEMBNO: Embalaža naj bo izpraznjena, iztočena in stisnjena, saj le tako zavzame manj prostora v zabojnikih.

V embalažni zabojnik sodijo:

- ✓ plastenke pijač in živil;
- ✓ plastenke čistil in pralnih sredstev;
- ✓ pločevinke živil in pijač;
- ✓ votla embalaža mleka, sokov ipd. (tetrapaki);
- ✓ plastični lončki in vrečke;
- ✓ folije.

POMEMBNO

Kaj sodi v embalažni zabojnik?

Zabojnik
z rumenim
pokrovom

ZBIRALNICE

Zbiranje odpadne embalaže poteka na ekoloških otokih (v zbiralnicah). Vso embalažo sprejmejo embalažne družbe, ki jo še dodatno sortirajo, reciklirajo in oddajo v ponovno uporabo.

Zabojnik
z rdečim
pokrovom

Kaj sodi v rdeč
zabojnik?

ZABOJNIK ZA PAPIR IN KARTONSKO EMBALAŽO

V rdeč zabojnik sodijo:

- ✓ časopisi, revije, zvezki, knjige;
- ✓ prospekti, katalogi;
- ✓ pisemske ovojnice;
- ✓ pisarniški papir;
- ✓ ovojni papir;
- ✓ papirnate nakupovalne vrečke;
- ✓ kartonska embalaža.

Zabojnik z
zelenim
ali belim
pokrovom

Kaj sodi v zelen
zabojnik?

ZABOJNIK ZA STEKLENO EMBALAŽO

V zelen zabojnik sodijo:

- ✓ steklenice živil in pijač;
- ✓ steklena embalaža zdravil in kozmetike;
- ✓ kozarci vloženih živil;
- ✓ druga steklena embalaža.

BIORAZGRADLJIVI KUHINJSKI IN VRTNI ODPADKI

Odpadke, ki jih zberemo v zabojnikih za biorazgradljive odpadke, oddamo regijskemu centru za ravnanje z odpadki v Celju, kjer jih predelajo v kompost.

V rjav zabojnik sodijo:

- ✓ **Kuhinjski odpadki:** zelenjavni odpadki, olupki in ostanki sadja, kavna usedlina, kavni filtri in čajne vrečke, kuhani ostanki hrane, jajčne lupine, pokvarjeni prehranski izdelki, papirnate vrečke, robčki in brisače.
- ✓ **Vrtni odpadki:** rože, plevel, pokošena trava, zemlja lončnic, odpadno vejevje, trava, listje, gnilo sadje, lesni pepel.

POZOR! Kosti in meso ne sodijo v rjav zabojnik!

Biorazgradljive odpadke (rjav zabojnik) odvažamo **od aprila do oktobra enkrat na teden** in **od novembra do marca enkrat na 14 dni**. Količino bioloških odpadkov v naših domovih lahko zmanjšate tako, da hrano nakupujete, kuhate in shranjujete premišljeno! In še: biorazgradljive odpadke ne oddajajte v plastičnih vrečkah.

Odpadno olje zbirajte ločeno in ga oddajte v zbirnem centru Velenje 1.

Gospodinjstva lahko izbirajo med tremi načini ravnanja z biorazgradljivimi odpadki:

- kompostiranje v lastni režiiji,
- rjav zabojnik,
- kombinacija kompostiranja z ločenim zbiranjem.

Kaj sodi v rjav zabojnik?

POZOR!

1. Postavitev kompostnika

Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen. Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo primerno prezračen. Postavimo ga tako, da ne povzroča motenj (npr. smradu) na sosednjih zemljiščih. Ta osnovna pravila so primerna za vse običajne sisteme, ne glede na to, ali gre za odprte kompostnike iz lesa ali žice ali pa za plastične zaprte hišne kompostnike.

2. Tehnika pravilnega kompostiranja

Hišni kompostnik mora imeti neposreden stik s tlemi. Osnovna plast zdrobljenih vej poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna količina kisika. To dosežemo tako, da suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) in vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) premešamo. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane takoj prekrijemo z listjem, zemljo, travo ali jih rahlo zagrebemo. S tem preprečimo neprijetne vonjave in ne privabljamo neželenih gostov (na primer podgan in ptičev). V procesu razgradnje, ki poteka pri 50–60 stopinjah Celzija, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus ter hranilne snovi. Poleg primerne temperature je potrebna tudi pravšnja vlažnost. Zato v času daljše poletne suše kompostni kup občasno navlažimo. Ko je hišni kompostnik poln, njegovo vsebino – po približno pol leta – preložimo. Tako ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo skozi sito, ki ima odprtine velike od 15 do 20 milimetrov. Kar ne gre skozi sito, uporabimo kot strukturni material v novem kompostnem kupu ali pa za gnojenje sadnega drevja in večjih rastlin.

3. Kako uporabiti pridelani kompost?

Zrel, presejani kompost uporabimo za lončnice, gredice. Kompost lahko raztresemo po površini ali pa ga plitvo zamešamo v zemljo.

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

Odvoz kosovnih odpadkov je javna gospodarska služba (JGS) zbiranja in prevoza odpadkov in je brezplačna za vsa gospodinjstva brez direktnega plačila. V storitvi izvajanja JGS so kosovni odpadki poleg ostalih količin obračunani mesečno preko količin kg/m^3 za zbiranje in predelavo z odlaganjem. Naročnik je telefonsko obveščen o datumu prevzema kosovnih odpadkov. Prevzem kosovnih odpadkov je izveden ob prisotnosti naročnika.

Odvoz je organiziran na podlagi zbranih in podpisanih naročilnic. Naročilnica je objavljena na spletni strani **PUP-Saubermacher d. o. o. - www.pup-saubermacher.si**

Gospodinjstvo odda podpisano naročilnico 14 dni pred želenim kosovnim odvozom, in sicer od marca do novembra.

Sistem zbiranja kosovnih odpadkov pri blokovni gradnji je urejen preko upravnika bloka. Upravnik z naročilnico za objekt naročiti odvoz kosovnih odpadkov. Seveda je možno vse kosovne odpadke iz gospodinjstva brezplačno pripeljati v zbirni center Velenje 1.

Kosovni odpadki so:

- ✓ oblazinjeno pohištvo,
- ✓ vzmetnice,
- ✓ leseno in stavbno pohištvo,
- ✓ sanitarna oprema,
- ✓ kovinski predmeti (pomivalno korito, radiator ...),
- ✓ gospodinjski aparati (pralni, pomivalni stroj, sesalec ...),
- ✓ hladilno-zamrzovalni aparati,
- ✓ televizorji,
- ✓ monitorji,
- ✓ svetila,
- ✓ senčila,
- ✓ vrtna oprema,
- ✓ igrače,
- ✓ športni rekviziti.

Seznam kosovnih odpadkov

CENTER PONOVRNE UPORABE VELENJE

Potrošniška družba je vedno bolj naravnana k brezvestnemu kupovanju izdelkov, ki so postali modni zaradi oglaševalskega trenda in ljudi spodbujajo h kupovanju tudi nepotrebnih stvari za družino, dom in gospodinjstvo. Potrošniki se ne zavedajo, kje ti izdelki potem tudi končajo. Ker se je skrajšal čas uporabe izdelkov zaradi kakovosti ali samega modnega trenda, se je posledično povečala količina potencialnih odpadkov. Ker se ne vprašamo, kaj od tega resnično potrebujemo, se po domovih hitro nabere veliko stvari, ki jih kmalu zavržemo. Zato je nujno potrebno reševanje problematike odpadkov, ki so še uporabni. Centri ponovne uporabe prevzamejo uporabno opremo za dom in gospodinjstvo še pred odlaganjem v zbirnih centrih.

V Center ponovne uporabe Velenje veliko ljudi prinese stvari, ki jih ne potrebujejo več. Tam jih pregledajo, popravijo, očistijo in jim s tem podaljšajo življenjsko dobo. Redno osveščajo kupce, kaj je namen ponovne uporabe. V Cetru ponovne uporabe Velenje kupujejo ekološko osveščeni kupci iz vse Slovenije. V dobrih dveh letih delovanja so po ugodnih cenah ponudili veliko stvari.

V Center ponovne uporabe se lahko oddajo stvari iz gospodinjstev, kot so:

- ✓ pohištvo,
- ✓ gospodinski aparati,
- ✓ posoda,
- ✓ keramika,
- ✓ športna oprema,
- ✓ knjige,
- ✓ slike,
- ✓ svetila, dekorativni dodatki (vaze, lončki za rože ...),
- ✓ otroška oprema.

**Kaj se lahko odda
v Centru ponovne
uporabe (CPU)
Velenje?**

POMEMBNO

POMEMBNO: Vsa oprema naj bo delujoča in primerna za uporabo.

Potrebno je pomisliti na obremenjenost narave in količine odpadkov, ki se kopičijo na **zemlji in razmišljati o trajnostnem načinu življenja**. Z delovanjem Centra ponovne uporabe želimo ljudi osvestiti, da so lahko nekateri odpadki povsem koristni izdelki ali surovina.

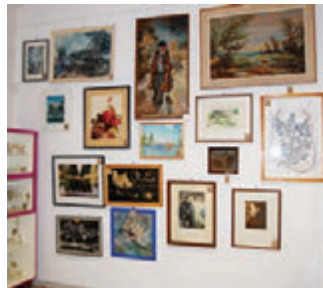
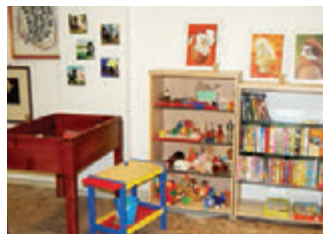
Nekaj podatkov o delovanju Centra ponovne uporabe Velenje:

- sodelujejo z različnimi društvi, šolami in drugimi organizacijami;
- različno opremo donirajo (podarili so knjige, računalnike, krožnike, skodelice, kozarce in različno pohištvo);
- izvajajo različne akcije, v katerih zbirajo: šolske torbe, šolske potrebščine, kolesa, rolke, rolerje in pohodne palice (ob dogodku ETM);
- sodelujejo v projektu ONNO (sodelovanje z ERICom in MZPM Velenje);
- sodelovali so na različnih sejmih;
- uspešno izvajajo mizarske delavnice z udeleženci iz cele Slovenije;
- veliko ljudi k njim prinese stvari, ki jih ne potrebujejo več, tam jih pregledajo, popravijo, očistijo in jim tako podaljšajo življenjsko dobo ter jim dajo drugo priložnost;
- pri njih kupujejo ekološko osveščeni kupci iz cele Slovenije;
- do avgusta 2015 je bilo opravljenih 8250 nakupov;
- do avgusta 2015 so prodali in podarili skupno cca. 63 ton stvari.

Mestna občina Velenje je v sklopu projekta **In My Back Yard (IMBY)** kupila profesionalno električno delovno vozilo Alke XT 320EL.

Za nakup vozila smo pridobili 95 % nepovratnih sredstev (85 % iz sredstev Evropske unije, Evropskega sklada za regionalni razvoj in 10 % iz sredstev Službe vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko).

Električno delovno vozilo bodo uporabljali v Centru ponovne uporabe Velenje za organiziran prevoz predmetov iz gospodinjstev. Nova pridobitev bo znatno pripomogla k še boljšemu delovanju centra, ki bo lahko na ta način še uspešnejše

izpolnjeval svoje cilje – zmanjšanje količin odpadkov in števila divjih odlagališč, ponovna uporaba ter izboljšanje socialnega in ekonomskega statusa prebivalstva.

Nabava novega električnega delovnega vozila je vsekakor pozitivna in dobrodošla okrepitev, saj bomo na takšen način sledili tudi zahtevam ekološke sprejemljivosti in varstva okolja.

KONTAKT:
CENTER PONOVNE UPORABE VELENJE
Šaleška cesta 2 d
3320 Velenje

Delovni čas: pon.-pet.: 8.00–18.00
sobota: 8.00–12.00

E-pošta: cpuvelenje@velenje.si
Telefon: 031-683-959
Facebook: Center ponovne uporabe Velenje

Projekt IMBY

Mestna občina Velenje s partnerji Mestno občino Velika Gorica, Komunalnim podjetjem Velika Gorica - VG Čistoča, d. o. o., in Šolskim centrom Velenje izvaja projekt In My Back Yard (IMBY), v sklopu OP Slovenija Hrvaška 2007–2013. Projekt je sofinanciran iz sredstev Evropske unije, Evropskega sklada za regionalni razvoj (85 %) in nacionalnih sredstev, Službe vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (10 %). Celotna vrednost projekta je 1.238.405,26 EUR, od tega je vrednost za MOV 276.832 EUR.

Čezmejna cilja projekta sta zmanjšanje količine odpadkov, odvrženih v naravo ali odloženih na odlagališčih, ter sistematičen pristop k izobraževanju in osveščanju občanov o pomenu njihovega prispevka k ohranjanju okolja skozi ponovno uporabo izdelkov. Tako bosta dosežena splošna cilja izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev ter varovanje narave in okolja.

V Mestni občini Velenje smo s projektom IMBY nadgradili Center ponovne uporabe Velenje in za njegovo delovanje zagotovili primerno urejene in opremljene dodatne prostore, kupili električno delovno vozilo, ki pripomore pri zbiranju in prevozu predmetov iz gospodinjstev ter na primeren način ozaveščali širšo javnost o ponovni uporabi ter pomenu varovanja narave in okolja. Študijski ogledi primerov dobrih praks na področju varovanja okolja in gospodarjenja z odpadki pa so pripomogli k pridobitvi novih znanj in izkušenj.

Na področju varovanja okolja in gospodarjenja z odpadki je tudi v bodoče predvidena izdelava projektov, ki bodo pripomogli k nadaljnjim aktivnostim pri ohranjanju okolja, preprečevanju negativnih vplivov na okolje in gospodarjenju z odpadki v Mestni občini Velenje.

Novost:

SMS-OBVEŠČANJE o terminih odvozov odpadkov

PUP-Saubermacher, ki je koncesionar za zbiranje in odvoz odpadkov, nudi možnost prijave na brezplačno SMS-obveščanje o terminih odvozov posameznih vrst odpadkov. Na ta način bodo skrbi o tem, kdaj na odjemno mesto postaviti zabojnik, povsem odveč, saj boste dan pred odvozom o tem enostavno obveščeni preko kratkega SMS-sporočila. Storitev je za uporabnike brezplačna in se od nje kadar koli lahko tudi odjavite.

Izpolnjen obrazec, ki je objavljen na spletni strani

www.pup-saubermacher.si, pošljite na:

podjetje@pup-saubermacher.si

Zaradi nepredvidenih napak na telekomunikacijskem omrežju ali višje sile obstaja možnost, da SMS ne prispe oz. ne prispe pravočasno, zato poudarjamo, da morate biti, kljub temu da ste prijavljeni na SMS obveščanje, pozorni na datume odvozov odpadkov, ki so navedeni na Urniku odvoza odpadkov, ki ga prejmete na dom s položnico.

**Za gospodinjstva
v hišah**

Naložba v vašo prihodnost
Operacijo delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Ulaganje u vašu budućnost
Operaciju dijelomično financira Evropska unija
Evropski fond za regionalni razvoj

REPUBLIKA SLOVENIJA
**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO**

Grad **Velika Gorica**

MESTNA OBČINA
VELENJE

